

Í dag:
BERGMÁL

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐRALAG

Nr. 97

LEYGARDAGIN
11. DESEMBER 1965

38. ÁRG.

HAVNAR KIRKJA

Í morgin triðja sunnudag í advent, eru 100 ár síðan, Havnar kirkja varð vígd aftur aftaná umbyggingina, og samstundis 177 ár síðan fyrstu vigsluna.

Í hesum sambandi hava vit fingið loyvi at endurprenta forvitnisliga grein av Dahl, prósti, sála, í Færosk Kirketidende november 1938 skrivað til 150 ára dagin hjá kirkju okkara:

Tann elsta kirkjan í Havn (helst tann fyrsta aftaná trúðótina) varð bygd 1609. Tað var meðan Chr. Morsing var prestur í Suðurstreym (Morsing prestur búði langa tíð á garðinum í Syðradali, men seinni flutti hann til Havnar og her vórðu tá presthús bygd eystan fyri Havnará (handan Á)). Kirkjan varð bygd av heilum stokkum og sigst at hava verið bæði stór og vøkur. Torn varð bygt við hana. Sogn er, at Chr. kongur IV gav studning til at fáa kirkjuna bygda.

Hon stóð úti á Reyni, tætt við leigubúðina. Vestan fyri kirkjuna var kirkjugarðurin.

Ár 1782 (Rasmus Winther var prestur tá) var nýggjur kirkjugarður gjordur úti á Svínaryggi (hann varð vígdur Kristi himmalsferðardag sama ár). Sama ár kallaði Winther nógvar góðar menn í Havn saman og fekk teir til at lata pening til at bygja nýggja kirkju fyri.

Nýggj kirkja varð tá gjord, men tá varð hon flutt úttan av Reyni á tann staðin, har hon síðan hevur staðið og enn stendur. Ikki var Havnabýur tá størri enn so, at kirkjan tá var bygd »norden for Byen».

Hon varð liðug í 1788, og hon varð vígd 3. sunnudag í advent. Prósturin Andreas Djurhuus, eldri, vígdi hana.

Til er ein frásøgn frá hesi vigslu, sum J. H. Schrøter, sum tá var næmingur í latinskúlanum og seinni prestur í Suðuroy, hevur skrivað: »Det var Aftenen i forvejen bekendtgjort, at Menigheden skulde tidlig samles i den gamle Kirke. Efter at Psalmen: »På Gud alene haver jeg sat min Lide«, var afsungen, holdt Hr. Winther en kort Afskedstale, hvori der omtaltes, at Guds Ord i saa mange Mands Minder havde været forkyndt i denne kirke, og Gud takket for saadan Naade. Derpå begyndtes Psalmen: O, kjære sjæl, frygt aldrig meer«, og gik vi syngende den i Procession, først gik vi to Disciple, jeg og Schell, saa begge Studenterne Lund, saa Rectoren og Poul Østero, Provsten og Præsten og Hr. Vang. Embedsmændene og endelig Menigheden. Da der var taget plads i den nye Kirke, blev først sunget Psalmen: »Jeg vil mig Herren love«. Derpå blev Indvielsestalen holdt. Efter indvielsen blev Psalmen: »O, store Gud, vi love dig« sunget. Præsten messede Collect og Epistel. Efter Psalmen: »Nu bede vi den Helligaande,»

prædikede Sognepræsten over Dag-ens Evangelium.

Efter Prædiken sang man det sædvanlige svkr. derpaa messede Collecten om Ordet og Velsignelsen, hvorefter tjenesten endtes med Psalmen: »Hvor dejlig skal Guds Kirke staa«.

Tað er sama kirkjan, sum enn stendur, men tó soleiðis, at hon seinni er umbygd. Hetta varð gjørt árið 1865. Við hesa umbygging varð nakað økt um kirkjuna, og hon kom at verða nógvar broytt til útsjónar bæði úttan og innan.

Tað, sum gjørt varð við hana, var serliga hetta:

Tilbygningurin til kórið, har sum altarið stendur, varð gjordur aftrat.

Vindeyguni vórðu gjord av nýggjum og fingi tað skapils, tey nú hava.

Tornið varð umbygt og nógvar hækkað. (Samstundis varð tornurið, sum tá varð givið av kirkju-fólknum sett í).

Innan varð tann broyting gjord, at í staðin fyri, at tað áður hevði verið loft í kirkjunni, varð hon nú hálvað, pulpiturur var bert øðrumegin (í sunnari síðu) nú báðumegin.

Kirkjan varð afturvígd í 1865, eisini 3. sunnudag í advent (sama dag sum fyrstu ferðina) hesa ferð-

ina var tað prósturinn Andreas Djurhuus, y, eisini sóknarprestur í Suðurstreym, sum vígdi hana.

Tað kann kanska vera forvitnisligt at fáa at vita, hvørjir menn hava verið sóknarprestar í Suðurstreymoy hesi 150 árin, henda kirkjan hevur staðið í Havn.

Teir eru hesir:

Rasmus Winther frá 1780 til 1799 Hann doyði her í embættinum.

Jochim Begtrup frá 1800 til 1807. Hann hevði áður nokur ár verið prestur í Norðstreymoy. Hann var eina tíð vicepróstur.

Frá várinum 1807 til summarið 1812 var prestaløysi í Suðurstreymoy. Hesi árin var embættið røkt av Sandoyarpresti Peter Henze, sum tá buði mestu tíðina í Havn.

Peder Gade frá 1812 til 1823.

Christen Pram Gad frá 1824 til 1833.

Peter Thomsen frá 1833 til 1838. Hann hevði frammanundan verið 2 ár prestur í Norðoyggjum.

Hans Lund frá 1838 til 1847. Áður hevði hann verið prestur í Suðuroy í 6 ár. Frá 1844 til 1847 var hann próstur.

Andreas Pontoppidan frá 1847 til 1849. Hann hevði áður verið prestur í Sandoy. Eisini hann var próstur.

Andreas Djurhuus frá 1850 til

1866. Hann var fyrst prestur í Suðuroy. Frá 1854 til 1866 var hann próstur.

Johan Bendz Jacobsen frá 1867 til 1877.

Christian Ewaldsen frá 1877 til 1883.

Christian Andreas Hansen frá 1883 til 1892. Hann hevði áður verið prestur í Norðstreymoy.

Emil Bruun frá 1892 til 1897. Hann var frammanundan prestur í Vágum.

Emil Rohde frá 1897 til 1904.

Mads A. Hansen frá 1904 til 1912.

Jacob Dahl frá 1912.

Hvussu leingi aftrat henda Havnar kirkja enn kann standa, er ikki gott at siga. Hon er jú ein trækirkja og heldur gomul og er kanska ikki so heilt sterk longur.

Men vónandi er, at tað verða ráð til at bygja nýggja og vakra kirkju, tá ið tann tíð kemur. Og tað er ynskjandi, at hon kemur at standa á sama staði sum henda; tí at har stendur hon bæði vakurt og væl fyri. —

Kirkjuhús verða bygd og falla av. Men kirkjan sjálv, Harrans hús, stendur, um tornini falla.

J. Dahl.

So upplýsandi og vakurt skrivur størsti kirkjumaður okkara.

Og tá vit, um Gud vil, sita í kirkju okkara í morgin, vilja minni vera nógvar og taksemið stórt. Takksemið fyri ta stóru náði, sum er okkum givin, at vit sunnudag eftir sunnudag fáa loyvi at savnast um orðið og sakramentini, og at vit her í Guds húsi fáa styrk og hjálp at liva gerandisdag okkara.

Og vit vilja minnast øll tey mongu, sum høvdu sess teirra her og allar teir, ið hava starvast her, men fram um alt vil minni um Dahl, próst líva, hann sum skipaði og gav okkum kirkjumálið, Nýggja testamenti, lestrar, sálmar o.a. liggja eftir hann, tó í hjarta okkara livir hann sum sóknarpresturin, sum tók kall sitt ógvuliga álvarsamt, og sum setti sín serliga hátíðarlaga dóm á gudstænasturnar, ein eyðmjúkur Guds tænar, hvørs størsta uppgáva var at peika okkum á Jesus.

Øll góð ynski bera vit kirkju okkara. Gævi vit máttu verið livandi steinar í henni.

j. h.

Dahl, próstur